

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิทยาการทางด้านเทคโนโลยีได้พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมาก การศึกษาค้นคว้าความรู้และการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่บูรณาการทางด้านอินเทอร์เน็ตเข้ากับการเรียนการสอนในยุคนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการขยายศูนย์การเรียนไปยังที่ต่างๆ เพื่อรองรับนักศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่ นักศึกษาที่เข้ามาเรียนก็มีความแตกต่างระหว่างบุคคลประกอบกับวิทยาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ทำให้ภาระหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอนต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ คิดหาเหตุผล คิดสร้างสรรค์และสามารถแก้ปัญหาได้ การที่จะสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นอาจารย์ผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนให้มีความก้าวหน้าทันสมัยและส่งผลประโยชน์ให้กับนักศึกษาโดยค้นหาแนวทางในการสอนที่ใช้สื่อและเทคนิควิธีการใหม่ๆ หรือนำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับนักศึกษามาใช้ นอกจากนี้ยังมีตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่เห็นได้ชัดก็คือความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือ บุคคลมีความแตกต่างกันทางการเรียนรู้ ซึ่งเกิดจากบุคลิกภาพ สติปัญญา ความสนใจพื้นฐานความรู้ ดังนั้นกลุ่มผู้เรียนที่แตกต่างกันย่อมทำให้การสอนนั้นแตกต่างกันออกไปด้วย ดังนั้นชุดการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นชุดการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายนี้ จะเป็นเครื่องมือและเป็นตัวกลางที่มีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนรวมทั้งเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนและเป็นเครื่องมือที่จะให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเอง

1.1 สภาพที่พึงประสงค์ของการเรียนวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์

โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นโปรแกรมหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่มีการนำเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนนั้นจำเป็นอย่างมากสำหรับมหาวิทยาลัยซึ่งจะพัฒนานักศึกษาในโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ได้มากขึ้น ระบบการเรียนการสอนระบบเดิมยังใช้อาจารย์ผู้สอนเป็นศูนย์การเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอนยังไม่มีการพัฒนารูปแบบ วิธีการสอนที่ทันสมัยมาใช้

ดังนั้นเพื่อให้เหมาะสมกับยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนานักศึกษา จึงมีการนำคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายมาเป็นเครื่องมือผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายสามารถทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลาทุกสถานที่โดยไม่ต้องเสียเวลา

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันของการเรียนวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์

ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ ของโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ในปัจจุบันยังไม่ทันสมัยการสอนส่วนใหญ่อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนแบบบรรยายและอภิปราย ทำให้ผู้เรียนบางคนทำความเข้าใจได้ยากและเรียนไม่ทัน ขาดสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและวิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นักศึกษามีโอกาสในการทบทวนบทเรียนค่อนข้างน้อยและ อาจารย์ผู้สอนบางคนมีจำนวนคาบสอนหลายคาบต่อสัปดาห์ มีตำแหน่งงานในสำนักงานและโรงงาน ประชุมสัมมนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของการเรียนวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์

การจัดการเรียนการสอน วิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ ของโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ในช่วงที่ผ่านมา สื่อการสอน ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนเพราะสื่อส่วนใหญ่จะใช้สื่อแผ่นโปสเตอร์ สื่อวีดิทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อทางเดียว ไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้ ผู้เรียนขาดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย ที่จะกระตุ้นให้เกิดการจดจำ อาจารย์สอนจะใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและอภิปรายทำให้นักศึกษาเกิดการเบื่อหน่าย ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นอุปสรรคในด้านการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหาของการเรียนวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนและเสริมความรู้ของผู้สอน ศึกษาวิธีการเลือกการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดหาและจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนรู้ในระบบผ่านเครือข่าย

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของการเรียนวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์

จากสภาพปัญหาและความต้องการดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงนำความสามารถของระบบเครือข่ายมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนใน วิชาสื่อ

ประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ อันทำให้มีโอกาสนักศึกษาหาความรู้ และได้ทบทวนการเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ โดยไม่ต้องเสียเวลา นักศึกษาทุกคนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาที่ระบบอินเทอร์เน็ตที่มหาวิทยาลัยได้ติดตั้งไว้ นอกจากนี้ นักศึกษาใช้ชุดการเรียนรู้แล้วสามารถเลือกหน่วยที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นักศึกษาที่เรียนยังมี โอกาสแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาของการเรียน ได้อย่างอิสระ นักศึกษา และอาจารย์สามารถติดต่อสื่อสารกัน ส่งการบ้านให้กับอาจารย์ผู้สอนผ่านไปทาง อีเมล ของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และอาจารย์ผู้สอนสามารถติดต่อสื่อสารกัน ได้ด้วยความสะดวกทั้งที่การประสานเวลาและไม่ประสานเวลาระหว่างกัน ชุดการเรียนรู้วิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างเพื่อในการเรียนการสอนของนักศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับนักศึกษา โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนของนักศึกษา โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ ที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์

2.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่อง สื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับนักศึกษา โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3.2 นักศึกษาที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชา สื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับนักศึกษา โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความรู้เพิ่มขึ้นระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 นักศึกษาที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชา สื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับนักศึกษา โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา

4.2 เนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาทดลองนี้ได้มาจากเนื้อหาของชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น 15 หน่วย และได้นำเนื้อหาพัฒนาเป็นชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายจำนวน 3 หน่วย ได้แก่ (1) หน่วยที่ 1 ความหมาย ความสำคัญและองค์ประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์ (2) หน่วยที่ 2 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ (3) การสร้างสรรค์และการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

4.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.3.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2550 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 47 คน

4.3.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชานิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โดยทำการสุ่มแบบอย่างง่ายให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.4.1 เครื่องมือต้นแบบชิ้นงาน (Prototype) ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ ผ่านเครือข่ายวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่อง สื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรม วิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นชุดการเรียนรู้ที่ ประกอบด้วยบทเรียน 3 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของสื่อ สิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 2 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 3 การสร้างสรรค์และการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

4.4.2 เครื่องมือวัดผลลัพธ์หรือผลกระทบของการวิจัย ได้แก่

- 1) แบบทดสอบก่อนเรียน(Pre-test) และแบบทดสอบหลังเรียน(Post-test)
- 2) แบบสอบถามความคิดเห็น มาตรฐานประเมินค่า

4.4.3 เครื่องมือทางสถิติ

- 1) สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของบทเรียนที่แสดงค่า E1/E2
- 2) สถิติที่ใช้ในการหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r)
- 3) สถิติที่ใช้วัดความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน ได้แก่ ค่า t-test
- 4) สถิติที่ใช้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วย

คอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

4.4.4 เครื่องมือจำแนกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาโปรแกรมวิชา นิเทศศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาสื่อประชาสัมพันธ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนที่ผ่านมา โดยแยกระดับคะแนนเป็น ผลการเรียนรู้ระดับเก่ง (3.34- 4.00) ระดับปานกลาง (2.67-3.33) และระดับอ่อน (2.00-2.66)

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หมายถึง บทเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในรูปแบบชุดการเรียนรู้ ในการทำงานของโปรแกรมค้นหา การใช้คำสั่งและเครื่องหมายใน คำค้น การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรแกรม Dreamweaver, Photoshop, ASP, Flash และAuthorware ผู้เรียนสามารถศึกษาผ่านทางเว็บเพจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์

5.2 วิชาสื่อประชาสัมพันธ์ หมายถึง เนื้อหาสาระเกี่ยวกับสื่อที่ได้สร้างขึ้นมามีใช้ในงานประชาสัมพันธ์โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำข่าวสารจากหน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น ทุกหน่วยงานจึงทำการประชาสัมพันธ์ โดยอาศัยสื่อที่ตนผลิตได้เอง หรือสามารถควบคุมได้รวมทั้งสื่อมวลชนด้วย

5.3 สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่างๆ โดยใช้ตัวหนังสือที่เป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์เป็นสื่อในการแสดงความหมายสื่อสิ่งพิมพ์มีหลายชนิด ได้แก่ เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ป้ายประกาศ ไปสเตอร์ ใบปลิว แผ่นพับ จุลสารหรือเอกสารเย็บเล่ม จดหมายข่าว บันทึก รายงาน ฯลฯ

5.4 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาสื่อประชาสัมพันธ์ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2550

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

6.2 ได้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย วิชาสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสื่อสิ่งพิมพ์

6.3 เป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายในวิชาอื่นๆ

ต่อไป